

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-й год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
 Для Галичини 2.50 дол.
 Для України 36 руб.
 Для п. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

„FRACIA“

Jornal semanal para os Ukraïnos no Brazil.
 Publica-se em Prudentópolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платять ся з гори.

FRACIA

Prudentópolis — Parana

Ми — України! до спону
 В нас є сила Козаків!

Не роздучать нас ні море,
 Ні межі чужих прав. Гімн ам. Укр.

До гурту! до праці!

Дорізон, 27. квітня 1922.

В одному з останніх чисел «Праці» п. Ст. Кобилянський порушив справу пекучу, справу загальної української організації. Сю справу мав я нагоду обговорювати з свідомішими одиницями на усіх кольоніях, які я досі обїхав і пересвідчився, що нема ніодного діяльнішого українського громадянина в Бразилії, котрий не відчував би потреби створення загально-української організації в Бразилії і то нехайно. Незорганізованість нашого політичного, просвітнього і економічного життя, розбіжність думок, інтересів і змагань, дрібничко гуртковість і сварки, безплянові почини, які звичайно кінчаються невдачами, а через те зневірою — все те надоїло усім до того, що кращі одиниці відчувають прямо страх перед найблищою будуччиною нашої бразилійської еміграції.

Дякуючи перечисленим вище гріхам, загал нашої еміграції життя в повному ступені, погорджений і легковажений усіма, навіть тими, які мають до цього дуже мале право — і немає найменших виглядів, щоб це положення змінилося на краще. Навпаки: треба боятися, що з кожним роком буде гірше, аж поки

свої матерні краї. Наша еміграція до такого великого діла не доросла, та все-ж таки можна від неї вимагати, щоб вона під хвилию воскресення рідної країни не вела серед чужинців життя мертвяка і не будила у чужинців підозріння, що Україна до життя зовсім не спосібна.

Треба починати нове життя, треба це життя творити, треба кінчити з дотеперішнім життям патріархального примітивізму, безпросвітнього ходження навмання, отупіння, незорганізованости, з життя не громади, а стада! Хто почуває свою людську гідність, хто почуває себе сином української нації, хто, як вже не собі, так принаменше дітям, бажає кращої долі, цей мусить сказати твердо: треба за всяку ціну створити всенародню українську організацію!

Не буду розводитися над шириною і способами цієї організації. Це питання розбереться на спільній нараді, в якій візьмуть участь усі свідоміші одиниці нашого суспільства. Тут скажу тільки це:

Організація мусить обняти собою усе наше політичне, культурне і економічне життя, бо усі вітки цього життя з собою звязані і нерозлучні. Усі ті вітки треба звязати з одним пнем, бо тільки тоді ці вітки будуть розвивати і процвітати.

дасть місце усім членам нашого суспільства, а тим самим суспільство здисциплінує і не залишить місця для ніяких особистих амбіцій і змагань, для ніякого гуртковства, партійности чи сектанства. Все для добра загалу, все під диктат загалу! — отсе клич справжньої всенародної організації. І тільки така організація має вигляди на постійне існування, тільки вона може загалови принести реальні користи. Вона рівночасно буде мірилом і огневою пробою громадянської вартости усіх членів суспільства, бо всякі елементи деструктивні, самолюбні і несерйозні, елементи, що є прихильні українській справі тільки на словах, самі собою від організації вилучаться і поставлять себе поза сколками суспільства.

Не будемо на цьому місці обговорювати програми і методів діяльності. Годиться покищо пригадати тільки це, що крайна пора братися за діло шире і серйозно, бо за якийсь час може бути вже запізно.

Нехайже кождий роздумає над цією справою і буде готовий до цього моменту, коли вічевий звін понесеться по усіх наших оселях і заговорить до усіх: поєнішайте! П. Карманський.

До відома Комітетам

ні які досі зібрано, це перша рата, яка мусить бути висланою нехайно, бо Уряд потребує скорої допомоги, і ся рата ще дуже далека від цієї суми, яку Українці в Бразилії повинні зложити, щоб хоча в частині сплатити довг любови до рідного краю. Наближається час зборів герви і тому Комітети повинні розвинути свою діяльність, повинні понаставляти з свого рамени охочих, які не поминули б ніодної хати, ніодного Українця, вплинути на кождого, щоб він не вілягнувся від участі ратовання рідного краю в сей важній хвилі, коли вирішується наша доля на цілі століття.

Наші земляки в Північній Америці зрозуміли важність хвилі і останніми силами стараються докінчити діло позички та розпочали дуже інтензивну акцію в тому напрямі. Бразилійські Українці свою ратункову акцію щойно розпочали і годиться її видержати до кінця, щоб ділом доказати що наш патріотизм не кінчиться на словах і сльозах.

Нумо-ж до діла!

П. Карманський.

З побуту Іх Експ.
Митр. гр. Шентницького
в оселі Прудентополіс.

прямо страх перед найближчою будучиною нашої бразилійської еміграції.

Дякуючи переліченим вище гріхам, загал нашої еміграції живе в повальному ступіні, погорджений і легковажений усіма, навіть тими, які мають до цього дуже мале право — і немає найменших виглядів, щоб це положення змінилося на краще. Навпаки: треба боятися, що з кожним роком буде гірше, аж поки над нашою еміграцією в Бразилії час не поставить хреста як на покійній.

Сучасна хвиля видвинула нашу націю на видівню, на нас звернені очі цілого світа, від нашого народу дожидає світ чогось нового і великого. Не вільно-ж в таку хвилю і нашій еміграції не творити цього нового і великого, бо еміграція є костю від кости і кровю від крові рідної країни. Еміграція других до недавня недержавних народів головно прикликала до самотійного життя,

Це питання розбереться тільки на спільній нараді, в якій візьмуть участь усі свідоміші одиниці нашого суспільства. Тут скажу тільки це:

Організація мусить обняти собою усе наше політичне, культурне і економічне життя, бо усі вітки цього життя з собою зв'язані і нерозлучні. Усі ті вітки треба зв'язати з одним пнев, бо тільки тоді ці вітки будуть розвивати і процвітати, якщо спільний пеня буде здоровий і буде засилювати їх своїми соками. Розвиток і плеканне тільки одної з тих віток не поведуться і загальній нашій справі не принесуть ніякої користі. Від економічного добробуту загалу залежний його розвиток культурний, від одного і другого залежне його політичне значіння. І навпаки.

Однак треба запам'ятати і те, що своє завдання організація виповнить тільки тоді, коли вона буде загальною, всенародною, коли вона згуртує, згармонізує і

зно, бо за якийсь час може бути вже зазізно.

Нехайже кождий роздумає над цією справою і буде готовий до цього моменту, коли вічевий звін понесеться по усіх наших оселях і заговорить до усіх: поспішайте! П. Карманський.

До відома Комітетам Позички Національної Оборони.

Проситься усі Комітети для Позички Національної Оборони, щоб зібрані гроші негайно переслали до головного Комітету на руки Впр. Отця Ігумена Шкірпана в Прудентополіс, а враз з тим точні списи усіх, що гроші зложили, з поданням зложеної суми.

Це не значить, що діяльність Комітетів тим закінчується; навпаки діяльність мусить бути більшою і більш пляною. Гро-

ги до кінця, щоб ділом доказати що наш патріотизм не кіпчиться на словах і сльозах.

Нумо-ж до діла!

П. Карманський.

З побуту Іх Експ. Митр. гр. Шентницького в оселі Прудентополіс.

ЕСПЕРАНСА.

День 17. цвітня запишешь незапертими буквами в серцях не лиш старших, але передовсім в серцях нашої молоді. Сей день дуже пам'ятний, бо в тім дни витали ми найвисшого Достойника нашої Церкви, нашого Батька, нашого Мученика. День перед Іх приїздом, нарід горячково приговлявся, щоб браму приготувати, та церков прибрати. Слідуючого дня, заледви почало зоріти, а вже народ горнувсь з усіх закутин нашої оселі.

Андр. Чайківський

4)

Козацька помста

Оповідання з козацької старовини

(Дальше).

— Як пан вилизався з рани, ще лютіший став та вже не довіряв людям і не припускав нікого до себе близько.

Людей мучив, як і перше, а п'ятнадцять років тому він одружився.

— А діти в його є?

— Довго не було, аж згодом. Тепер є в них п'ятилітній синок, Стась. Пані дуже добра людина, заступається за народ. Та пан її мучить, знищується, кажуть, що її б'є. Тяжко їй сердешній. Та вона на те не зважає, а обороняє бідних людей, як може. Коли пана нема дома, вона по селу ходить, заходить до наших хаток, людям помагає, чим може. Та все плаче, небога, та людей просить, щоб її дитини не проклинали. А вони її всім страх люблять, янголом зовуть. То справді янгол.

— Вона Ляшка?

— Либонь, що так. Вона нераз каже, що збиралася втікати до своїх, та їй білого народа жаль.

Ми їй віримо, бо вона не може говорити неправди.

— Вставай, Максиме, каже Карпо до свого товариша — нам пора...

— Куди-ж ви, сини мої?

— Опісля знатимеш. Тепер лише поблагослови на святе діло, батьку, хоч не рідний, та щирий...

— Що ти, Карпе, замислив? — питає наляканий Прокіп.

— Опісля почувеш. Коли-б нам не повелось, то й проте знатимеш, тоді помолись Богу за наші грішні душі.

— Та ти хоч пані не чінай, чуєш? вона свята.

— Ні, я її пальцем не рушу; коли вона справді в тебе така свята. У мене друге діло на думці.

Старий перехрестив їх, і вони вийшли. Вивели коней і поїхали в ліс. Ще стояла глуха ніч. Максим Веретенко зачинив за ними ворота.

Заїхали в найбільшу гущавину. Як стало розвиднюватися, Карпо подався на край ліса, липаючи товариша з кінями. Він хотів розглянути околицю, та звідси з-поза коминів, що росли з сього боку в ставі, нічого не видно було. Карпо виліз на високого дуба, й звідси побачив усю околицю. Зараз коло лісу починався великий став і простягався аж до замкового муру. На мурі стояли високі башти з гарматами в вікнах. За муром шишався

гарний замок, вкритий міцною бляхою та черепицею.

При замку була одна висока башта з годинником. Звідси певно було видно цілу околицю. Біля замку з одного боку росли за муром високі дерева. Їх грубі гіляки перехілились аж через мур. Став притикав до замкового муру лише з одного боку. Далі окружали замок широкі рови, в яких блищала вода. Вода в ставі була спокійна, рівна, мов зеркало.

Карпо придивився до всього добре, поки зліз з дерева, а потім пішов до коней. Та як же він злизувався, коли не застав тут Максима, а коні стояли з позав'язуваними мордами.

— Що за причина? — подумав Карпо, стрівожений. Невже його вислідили та піймали? Та Максим не дав би себе взяти так, мов барана. В нього пістолі й шабля не абн-яка. А чому-ж би й коней не забрати? Хіба що засіли на мене. Ну, пождемо, побачимо. Карпо порозв'язував коні, й вони стали зараз обгризати галузки та скубти траву. Карпо приліг на свиті й закутив люльку.

Ждав так до полудня й уже справді неспокійний був за свого побратима. Коли ось почув шелест між кущами. Він підвівся з землі, добув пістоль і натягнув молоток.

— Чи вже-ж тобі припадає охота

стріляти в побратима? — заговорив Максим, ще поки показався.

Карпо дуже зрадів.

— А ти де блукав?

— Дороги шукав. Коли прийдеться втікати, так щоб знати, в котрій бік.

— В лісі не здибав нікого?

— Лиш одного ведмедя, а більш нікого.

— А звідки ти знаєш, що нам утікати прийдеться?

— Хіба ж штука догадатись? На те-ж я козак! Не думаєш же ти брати замок приступом у двох. Ти щось інше задумав та я не питаю про те. Коли буде треба то сам скажеш...

Тепер полягали обоє на землю, й Карпо почав оповідати про свій замісл...

III.

Пан Овруцький почував себе в своїм замку зовсім безпечно. Він знав, добре чого від своїх хлопів сподіватися, й тому держав себе обережно. Замок був оточений водою й глибоким ровом. Сюди вели лиш дві брами одна проти другої — до замкового подвіря. Одну браму було забито; заходили лиш одною залізною, що вела по-під високу башту, на якій стояли гармати. На баштах чатувало наємне німецьке військо. У замку завведений був військовий порядок. Військом командував німець-офіцер, якого звали ротмістром. Йому платив пан добре, й тому він вірно йому служив.

Були такі, що і до 8 миль йшли пішки, щоб побачити ще раз в своєму життю Цего, що так любить свій народ.

На самім вступі молодь українська устроїла браму, і туди виїхала на конях, щоб привитати свого Найдорозшого Гостя. Гарно усталилась та гордо спроваджувала до самої церкви.

В брамі при церкві перший привитав п. Василь Семчишин в імені поселенців. А привитав широко, старо-українським звичаєм — хлібом і солею. В імені школи Прп. СС. Служебниць привитала учениця так, що народ голосно плакав з радости. В дверях церковних привитав в імені парохіян Впр. о. Маркіян Шкірпан ЧСВВ. Відтак Іх Ексцеленція вступили у церкву на Службу Божу.

Народу було так багато, як рідко і дуже рідко коли.

По відправі на дворі Іх Ексцеленція виголосили гарну, прегарну науку. По богослуженню розмовляли мило та широко з усіма.

Ся хвиля довго позістане в нашій пам'яті, а передовсім сі святі слова запишуться глибоко не лиш в серцях нас старших, але також і нашої молодіжи.

Най Господь широко надгородить Вашу Ексцеленцію за се, що і за нас, Українців в Бразилії, не призабули.

МАРКОНДЕС.

Третого дня свят, 18/4, прибули Іх Ексцеленція Митрополит на кольонію Маркондес.

Більш сотні їздців попереджували самохід, на яким їхали Іх Ексц. враз з Впр. о. Іг. М. Шкірпаном. Безчисленне множество народа наплило з усіх усюдів на кольонію і біля брами умаєної і прибраної в прапори очікувало на приїзд. Довгі ряди дітвори шкільної, убрані святочно по обох боках входу до церкви очікували нетерпеливо з цвітами в руках, щоб кинути їх під ноги Дорогого Гостя.

При брамі привитав Іх Ексцеленцію хлібом і солею п. Семен Корчуза учителем місцевої школи.

лосили прегарну проповідь, яку з найбільшою увагою народ вислухав.

По скінченні богослуження удався наш Дорогий Гість на обід, а по обіді сейчас автом до поблизу ліса, де місцеве товариство справляло для запрошених гостей, т. зв. пік-нік.

Співаки Прудентопільські при тій нагоді устроїли концерт зі слідуною програмою:

„Веселий день“ — хор
 „Воскресла Україна“ — декл. Н. Мартинець
 „Де Дніпро наш“ — хор
 „Брати“ — деклямувала А. Тиха
 „Чуєш брате мій“ — хор
 „До рідної країни“ — декл. Е. Лалчак
 „Крилець, крилець“ — хор
 „Прискорбна мати“ — декл. М. Богуш
 „Не щечече соловейко“ — хор
 „Христове Серце“ — декл. М. Тиха
 „Соколи, Соколи“ — хор
 „Туга за вітчизною“ — декл. М. Саламаха
 „Сонце заходить“ — хор
 „Поляглим Стрільцям“ — декл. М. Тихий
 „Я люблю дивитись“ — хор

Закінченне М. Кукуруза

Хор під батуту Бр. Гавриїла Будного ЧСВВ. вивязався гарно зі своєї задачі, рівнож треба піднести, що наші декляматори виголосували вміло свої верші.

По концерті розвелась весела розмова про життє-буттє та звичаї наших кольоністів. Іх Ексцеленція вельми зацікавлені новим життям наших емігрантів, слухали і розпитувались про все. Навіть пробували нашого славного „шімарону“. Хто знає, як довго протягнувся б цей милий розговор, коли-б не була вже пізна пора та далека дорога. Попрашавшись з усіма, відїхали у Прудентопіль.

По дорозі поступили ще до п. О. Кузишина, учителя на Рійо Прето.

Без сумніву, що це посіщенне кольонії Маркондес позістане незатертою памятною в умах і серцях наших кольоністів. Наша молодіж і дітвори, що перший раз мала нагоду побачити величавість нашого обряду, не забуде сеї днини, утвердиться полюбить його та буде дорожитись ним ще більше.

інтересі європейського соціалізму як і європейської буржуазії тереном миру, бо тільки тоді господарчі сили Європи будуть достаточні визискані і запевнять їй відповідне місце в світі.

Сила сугестії, яку має сьогодні Лойд Джорд, вивішуючи клич удержання миру, буде ще сильніша від цієї сугестії, яку мали державні мужі, що в початках війни вмовляли в народи що її ціллію освободження малих народів. Доказом цього факт — похід навіть з більшовиками проти Польщі. Чи ж суд Європи, яка стільки разів зверталася проти нас, буде інший в справі Східної Галичини, як у прочих справах?

А тепер власне обличчя польського соціалізму в цій справі. Польський соціалізм у Східній Галичині 30 літ не протиставився стремлінням мас українського народу до національної самостійности, а ціла Східна Галичина, це тільки соціалістична частина, але й селянин, і міщанин чув, що національна реакція має своє жерело в шляхотсько-ендецькому гнеті у Східній Галичині. І хто хоче знищити підставу реакції в Польщі, цей мусить полагодити справу Східної Галичини. Хто не розуміє значіння самостійности України, цей не розуміє значіння боротьби польської демократії з царатом.

Внутрі партії справа має свою історію. Два конгреси постанови Начальної ради і клубу висказались одностійно і не є завданням окружної конференції протиставитися загалови партії. Йде тільки про розуміння аргументів і мотивів. Тут висувається справа речинця; лучиться вона зі справою конференції в Генуї і є товариші, що вважають за конечне, щоби перед цими нарадами цілої Європи виступити з власною програмою. Інші вважають за важніше виждати урядового проєкту. Інші врешті побоюються виступлення партії зі страху, що це буде використане ворогами у виборчій боротьбі. Тут

ди ті переходили дантейські муки кілька місяців. В той час начальник місцевої польської міліції Ян Боровскі загрозив таким пеклом і синам тих господарів, як що вони незмінять свого греко кат. обряду і не перейдуть на латинське. Свої погрози навіть зреалізував бо кількох хлопців зовсім невинних, арештовано мучено і інтерновано. Інші з боязни перед людськими тортурами змінили свій батьківський обряд — а таких слабодухів знайшлося около 40! Кількох з тих хлопців уже асентеровано і служать вони в польському війську.

Переслідування греко-католиків.

Посол Чапінскі вніс у варшавському соймі інтерпеляцію звернену до міністра внутрішних справ в справі релігійних переслідувань в Польщі. В інтервенції сказано що від довшого часу публична опінія затривожена релігійними процесами або арештуванням осіб тільки за те, що вони визнають иншу віру. На східних „кресах“ польські ксьондзи стараються конечно повернути на римо-католицизм як православних так і греко-католиків і се діється при допомозі поліції, яка часто помагає відбирати церкви, що викликало обурення населення і преси. Інтерпеляція кінчиться домаганням пошани релігійної і особистої свободи.

Похід на українські метрики.

Ляцькі староства зачали з новою енергією наступ на українські метрики. В останніх часах одержали майже всі українські парохіяльні уряди в Галичині острій наказ не виповняти метрики по українськи.

Староство в Дрогобичі розіслало обіжник до гр. кат. урядів парохіяльних, яким забороняє уживати

і біля брами умаєно на приїзд. Довгі ряди дітвори шкільної, убрані святочно по обох боках входу до церкви очікували нетерпеливо з цвітами в руках, щоб кинути їх під ноги Дорогого Гостя.

При брамі привитав Іх Ексцеленцію хлібом і солею п. Семен Кокоруза, учитель місцевий. Тоді доперва при співі Прудентопільського хору, який при тій нагоді також сюди загостив, ввійшли Іх Ексцеленція у церков. Однак бачучи таке множество народа, звеліли уладнати престол на дворі під церквою. Зачалась Сл. Божа. Народ з увагою слухав та приглядався обрядам Архієрейської Служби Божої. Множество було таких, а (передовсім вся молодіж) що перший раз мали нагоду бачити ті пречудні, старі церемонії нашої Служби Божої. Сам маєстат целебранса, мітра та жезл, це все захвачувало очі видців і підносило духа.

По Сл. Божій Ексцеленція виго-

незатертою пам'яткою умах і серцях наших кольоністів. Наша молодіж і дітвори, що перший раз мала нагоду побачити величавість нашого обряду, не забуде сеї днини, утвердиться полюбить його та буде дорожитись ним ще більше.

Дашинські про Галичину.

На окружній конференції ППС. (польської партії соціалістичної) у Львові, головний реферат про Східну Галичину виголосив посол Дашинські, який між іншим сказав:

„Сучасна Європа, а передовсім та частина, яка нас найбільше інтересує, соціалістична Європа, стихійно тужить за миром за всяку ціну. Кожду рану, що ятрить бажалаби Європа усунути. Такою є справа Ірландії, такоюж самою Східної Галичини. Європа мусить бути в-

тупити з власною програмою. Інші вважають за важніше вижидати урядового проекту. Інші врешті побоюються виступлення партії зі страху, що це буде використане ворогами у виборчій боротьбі. Тут одначе забувають, що каміння, яким нас можна обкидувати, є так багато, що їх противникам не забракне. І не можна говорити про побіджених і побідників, говорення про це не є соціалізмом і не людством — тільки глупотою.“

З польського пекла.

Фабрика римо-католиків.

В селі Ридодуби повіт Чортків, по уступленню українських військ в літі 1919 р., арештовано найсвідоміших селян та вивезено їх до Бригідок у Львові і Домбе, де лю-

наказ не вивозити метрики по українськи.

Староство в Дрогобичі розіслало обіжник до гр. кат. урядів парохіальних, яким забороняє уживати укр. мови в метриках і наказує уживати в переписці з урядами тільки польської мови.

Управитель збаражського староства Шіндлер розіслав до гр. кат. парох. урядів обіжник, в якому каже вповнювати укр. метрики польською мовою. Та п. Шіндлер переніс інших старостів тим, що навчає гр. кат. парох. уряди, що: „в тутейшем повеце з визнань католицьких істнейов два, т. є. ржимско-кат. і грецко-кат. Визнання українсько-католицького нема“.

Кожний добрий патріот всегда старається використати добру нагоду, в котрій би прислужився рідному краю. Користаймо ми, складаючи „Позичку Національної Оборони!“

Вже два рази намагалися гайдамаки здобувати замок та ні разу їм не повелось. Тільки своїми трупами замкові рони загатили.

Від посліднього гайдамацького набігу пан Овруцький став ще обережніший. Він знав, що гайдамаки йому не подарують сього, та що їх в околиці повно. Тому він, боячись за себе, не виходив із замку нікуди. Він навіть і до сусідів панів боявся навідуватись і перебувати, коли не в просторих замкових покоях, то в замковім саді. Тут йому не ставало хіба птичого молока. Усе мав, чого дуна забажала.

Покої були гарненькі й багато прибрані. У саду всякі квітки, дерева були й такі непривичні до нашого сонця, що їх треба було під зиму вкривати соломю. На замку жило багато веселих панських прислужників, приїздили гості й перебували тут цілими тижнями, або й довше. До сього держав пан ще італійських музикантів та співаків. По цілих днях та ночах лиш гуляня, музики, співи, театри... І при кінці вечері засипляв за столом. Тоді всю громаду зармодів треба було оплатити, нагодувати та напоїти, й на все те мусів достарчити засобів поневоленій українській хлоп своєю працею, кривавим потом.

З того, що пан Овруцький усе перебував у замку й нікуди не виїздив, він до рана, доки їх, п'яних, не порозаношав розтанували дуже і похвацив. Тільки служба до їх покоїв.

уло в нього руху, що яких дві години перед обідом проходжувався по замковому саду, і то все в одну пору.

Пан Овруцький любив смачно їсти та добре випити. Особливо при вечері не пропускав ніякої страви. Його кухар, француз вигадував що раз нові страви, а пан нічого не жалував, щоб лиш було що добре й багато їсти. — Такий тоді в панів звичай був. Столи мусіли вчинатися від срібної та золотой посуду та такої сили печеного й вареного, що було-б чим і двацятіро тільки людей обділити, та ще-б зосталось. Народ пух з голоду при тяжкій праці, а пани їли, аж животи тріщали. Решту їла служба, недоїдки доїдали панські собаки, та й ще лишалося. У панів називалось добре гостювання тоді, як усі понаїдалися до несхочу та й ще половина лишилася. Хто-б давав гостям тільки те, що треба, такого прозвали-б скупягою, й усі-б його обминали.

Пан Овруцький, наївшись за вечерю досита, випивши вина, як усі черевані при приходили два лакеї, брали його по-руки й вели в спальню. Тут його роздягали й клали в пухову постіль, де він зараз і починав хронти.

Гості тим не бентежились. Вони тепер ще краще забавлялись, бенкетували аж до рана, доки їх, п'яних, не порозаношав розтанували дуже і похвацив. Тільки служба до їх покоїв.

Могли спати, доки воля.

Зате пан Овруцький, за порадою свого лікаря, вставав раніш за всіх. Вправні лакеї мили його, мов кабана, натирали, одягали в шовкову одежу, а пан виходив з пальні поперел усього до замкової каплиці, де ксьондз читав мшу.

Вже то пани побожні були. Молилися або казали другим за себе молитися, та ся молитва не перепиняла їм зараз знущатися над своїми хлопами. Не бачили в тім нічого злого, бо-ж хлопа не вважали за людину, а за хама, котрого Бог на те й сотворив, щоб працював на панів, вибранників божих, за яких себе вважали пани.

По мні їв пан сніданне з жінкою й синком, а тоді виходили всі в замковий садок проходжуватися. Туди жадних гостей не пускали. Пан хотів тут бути сам. За ним ішов один лакей, а малого Стася провозжала вчителька французжанка.

Так було воно й того дня, коли Карпо з Максимом задумали виконати своє діло.

Тільки стало на світ занебитися. Карпо роздягся до сорочки, зняв чоботи, піднерезався довгим мотузом та заткнув за пояс гострого ножа. Він підкрався під замок і перейшов рів і сховався під муром у кущах. Потім закинув мотуза на гальку, що висіла над ним, і, мов кіт, відрипав ся на мур. З тим мотузом пішов він далі

муром, криючись поміж галузи дерева поки не опинився над самим ставом.

Тут росло на мурі дерево рябини. Карпо понавязував на мотузі вузлів, привязав один кінець до рябини, й по ним наче по драбині, спустився у сад. Тут теж були під муром дерева, й він тут заховався.

Недовго тут пересидів, як прийшло кілька людей з мітлами замітати стежку в саду. Карпо слухав їх розмову.

— Сьогодні либонь даремне трудимось, говорив один — паньство не вийдуть.

— Чому?

— Пані щось нездужає, а череваневі самому не схочеться рушатись, — розледащів, мов кабан...

— Скажи ще раз так, нехай ось почує садовник, тоді дістанеться тобі на горіхи...

— Добре кажені — от так виходилось...

— Сьогодні пани на полювання випраються...

— Вибирался, та не виберуться, налякались...

— Чого?

— Вже-ж не вовка, а гайдамаків Капителінові донесли, що вчора приїздили в село якісь два чужі козаки, Запорожці либонь...

— Еге-ж! Ну й що? (Далі буде)

Накладають великанську данину.

На село Будиннин, сокальського повіту, наложено коло 5 мільонів польської данини, хоч засоби селян не дають до сего підстави. Село лежить у прифронтовій полосі і підчас всесвітної і польської війни дуже много потерпіло. На пр. підчас польської війни жовніри з простої злости і ненависти підпалили обістя бідної вдови Анни Мельник. Вони держали цю бідачку навіть за руки, щоби вона дивилася, як горить її праця і щоби не могла дечого уратувати. Пустили її, як усе спопеліло! Таких є в селі багато. Досі заходи в головному уряді відбудови у Львові, в старостві в Сокалі, а навіть у генерального делегата Галецького остали без успіху. Всі мовчать. Взагалі досі ніхто не прийшов з помічю селянам, але се не перешкодило на великанську данину. Люди хиба мусять продати поле, щоби ратувати польський скарб.

Пани приказують стріляти людей.

Дня 24. грудня 1921 р. вечером вийшли в ліс графа Баденього, властителя Коропця в бучацькім повіті три селяни латинники з сусіднього села Пужник, щоби назбирати сухого ломача (бо дров від лихварів не докупитися) та зробити собі теплі та веселі свята. Та ледви ввійшли в ліс стали переходити попри зложені сяги, як бухнуло чотири карабінові стріли і Кароль Фуголь упав тяжко ранений, бо куля трафила його з заду в правий клуб і вийшла зпереду на ліво в пояс. Другий селянин Михайло Лапак утік, а третій Семен Фуголь, упав із перестрашу і побережники так збили, що ледви живого привезли й раненого, прийшли жандарми на саме латинське Різдво, списали протокол і казали вести його до шпиталу в Станиславові. Привезли його туди і поки зголосили і вийшли забирати, він уже віддав духа.

Побережники ще ходять собі

В Перемишлі українські студенти, на вістку про спадення польського прапора в Нью Йорку, здерли польський прапор з ратуша і спалили його серед глумливих окликів проти Польщі-наїзниць і її фани. Польські „владзе“ роблять дохідження але безуспішно.

В Коломиї українські студенти також здерли польський прапор, але не спалили його тільки замочили в мазіюку і такий „пошварцований“ лишили наїзникам. Се дійсний польський кольор, бо Польща стояла і тепер стоїть анархією і їй поправді належить чорний анархістичний кольор.

Ірландія перемінюється у воєнну полосу.

Границя поміж полудневою і північною Ірландією зараз виглядає таксамо, як виглядала перед кількома роками північна Франція в часі світової війни. Покопано заводи і пороблено заводи з кільчастого дроту а з одної і другої сторони свистять кулі. Це іменно поліція і військо Олстеру і Вільної Ірландської Держави перестрілюють ся по цім, як переговори поміж обома правительствами в справі поладнання границі не повелися і розбилися.

Тимчасом ірландські революціонери, які знаходяться в середині території Олстеру почали вести підїздову війну на цей сам лад, як її вели недавно проти англійського правительства.

Висадивши у воздух всі мости і побудувавши здовж границі заводи, Олстерці всіли зівсім відгородити себе від Полудневої Ірландії.

Головна небезпека зараз лежить в повіті Манаган, який клином входить в територію Олстеру і є з трьох сторін нею окружений. І одна і друга сторона в цю околицю стягає всі свої сили і там надиються кожної хвилини вибуху поважніших воєнних кроків.

Німці вже дали Аліантам понад півтора біліона доларів.

сти, хоч ці курси служили виключно науковим цілям, а тимсамим всяка инша робота під покришкою курсів була неможлива і непожадана.

Не подобалось це деяким польським панам, загорілим шовіністам, і вони постановили за всяку ціну згладити з світа ті гімназійні курси. Мовляв, як можуть Українці щось подібного робити без їх згоди. Як сміє українська дитина вчитись? Та ж то „бидло“, „дзіч“! Сі панове доложили всіх старань, щоби Українцям в їх так невинній культурній праці перешкодити.

Чи таке поступованне людей, що чваняться „висшою культурою“, можна назвати культурним? І дійсно сим панам, завдяки пануючим тепер відносинам, удалось діпняти свого, бо от косівське старство закрило ці курси. Тепер сі панове дякують, що їх „робота“ вдалась! Та чи довго будуть вони тішитись, се знову инше питане...

На українські сироти в Галичині

Прокіп Мудрий 10\$, кружок дів. з Капанеми 10\$300, Іван Сабатович 6\$, Демко Шаран 2\$, Никола Закришка 1\$200, круж. невіст з Вікте Алерге 8\$900, Матвій Ремешило 1\$, Стефан Павлина 1\$, Стефан Конрадів 1\$, Марія Конрадів 1\$, Домініка Шафранська 500, Анастазія Мазур 500, Г. Конрадів 1\$, круж. невіст з С. Зьвон 4\$200, Ник. Кінаш 5\$, з представлення круж. Аморського 88\$, Н. Н. 1\$, Данило Басистий 1\$, Катерина Мельник 5\$, при посв. креста на Сетембро 38\$600, Петро Зайтер 2\$, Ев. Тварда 1\$, на весілю у П. Яцик 3\$, збірка на Кан. Абреу 9\$, збір. на Понте Нова 4\$500, збір. на Новій Галиції 2\$700, круж. з Кан. Абреу 12\$500, круж. дівчат з Сетембра 5\$, круж. хлоп. з Сетембра 9\$500, Іван Пастух 5\$, Луць Кавецкий 1\$ Бортко Сьвірський 5\$, Марія Сьвірска, 2\$, М. Вальбуза 2\$, З. Цьокало 3\$, Дм. Кривий 1\$, Ів. Ковтун 1\$, Ів. Крицкий 700, Ст.

з процесією за нами. Раз ми обійшли церков самі, а другий і третій вже з священником. Відтак увійшли до церкви, а відспівавши »Христос воскрес«, закінчили богослуженне і розійшлись домів.

Щож на се скажуть Поляки? Певно скажуть, що се неправда! Видко з того поступку, яка то в них віра! Читачі можуть собі уявити, що виробляють Полячки в старому краєви. Прийде черга на все. Зрештою це нам зовсім не шкодить; шкодять собі самим, бож і чужинці мають очі та здоровий ум щоб бачити чия і в чім вина, та осудять може краще як ми лядський шовінізм.

Учасник.

В Унійов да Вікторія минувшого тижня був поважний неспокій. Повідають, що причиною цього всего була політика.

Поліція в Рійо викрила робітників, кострі занимались виробом англійських грошей.

Дощі, які перепалили довший час, спричинили великі шкоди. Сеара потерпіла правдоподібно найбільше.

Дня 2. с. м. відбувся концерт шкільної дітвори Прудентопільської під проводом СС. Служебниць в честь Іх Екец. Митрополита гр. Шептицького. Точний змість подається у слідуєчому числі.

Дня 5. с. м. виїжджають Іх Екец. Митрополит з Прудентополя на дальше посіщенне осель українських в Парані і С. Катарині.

Найновіші вісти.

Пишуть часописи, що Льюїс Джорд має позістати довший час в Женеві, щоб вирішити і закінчити справу Сх. Гилпичи.

в правий кюб і вийшла з...
на ліво в поясі. Другий селянин
Михайло Лапак утік, а третій Се-
мен Фуголь, упав із перестрахи і
побережники так збили, що ледви
живого привезли й раненого, прий-
шли жандарми на саме латинське
Різдво, списали протокол і казали
вести його до шпиталю в Стани-
славові. Привезли його туди і по-
ки зголосили і вийшли забирати,
він уже віддав духа.

Побережники ще ходять собі
далі спокійно і ніхто їх не непо-
коїть, а тим менше графа Баден-
ського, що видає приказ побереж-
никам стріляти людей як собак.

Англійський політик про міжнародне значінне української Галичини.

Англійський політик і письменник
др. Діллон помістив у журналі
„Фортнайтлі Рівю“ статтю, в якій
обговорює відносини Західної Ев-
ропи до Сходу.

В сій статті пише він, що тепе-
рішній стан Східної Галичини під
польським наїздом має в собі зародки
будучих суспільних і політичних
переворотів, які поважно
загрожують мирові Європи.

Далі пише він, що аліанти імо-
вірно не здають собі справи з то-
го, що вони створили в Східній
Галичині збірню суспільних і на-
ціональних неспокоїв, які можуть
знівечити до нащадку їх версаль-
ський мировий договір.

З уваги на се велике значінне
східно-галицького питання др. Діл-
лон радить, щоб се питання як
найскорше розв'язати в дусі спра-
ведливости.

Ірландський спосіб боротьби в Галичині.

Українці в Галичині ведуть про-
ти польського наїзду боротьбу
опору, оскільки се можливо вия-
вити словом або ділом.

В деяких місцевостях Українці
нищать мости і телеграфи та уби-
вають польських жовнірів і жан-
дармів.

В Раві Руській найдено під під-
логою в однім будинку убитого
польського жовніра з армії Галле-
ра. Поляки ведуть пошукування,
але нічого досі не могли викрити.

Головна небезпека зараз лежить
в повіті Манаган, який клином
входить в територію Олстеру і є
з трьох сторін нею окружений. І
одна і друга сторона в цю околицю
стягає всі свої сили і там на-
діються кожної хвилини вибуху
поважніщих воєнних кроків.

Німці вже дали Аліантам понад шістьох
білона доларів.

Німеччина
заплатила аліантам в готівці і в
товарах від проголошення пере-
миря до 31. грудня, 1921, суму 6,
487,856,000 золотих марок (около
1,487,856,000 доларів) воєнного від-
шкодовання.

Дальні ляцькі ревізії у Львові.

Ревізії у Львові перевели польські
поліційні власти в мешканнях укра-
їнських академічних товариств, які
містяться в Академічній Домі при
ул. Супінського, а саме в Кружку
Правників і Медичній Громаді. При
тій нагоді заквестіонувала поліція
правничі скрипти в українській мо-
ві, 300 університетських індексів і
800 матуральних свідоцтв.

Ляхи замкнули укр гімназію в Кутах.

Львівська українська часопись
„Вперед“ містить отсю допись з
Кут, на Гуцульщині:

Недостача української гімназії
далась сильно відчуті в Косівщи-
ні. Перед війною була гімназія у
Вижниці на Буковині, з якої кори-
стали переважно Галичане Косівсь-
кого повіта. Кордон між Галичи-
ною і Буковиною позбавив тепе-
р масу нашої молодіжи змоги корис-
тати з гімназії у Вижниці (тепер і
вона закрита румунськими властя-
ми) і ся молодіж осталась без на-
уки. Се зрозумів гурток Українців
в Кутах, як інтелігентів так і мі-
щан, і вони взялись до праці над
основаннем українських курсів в
Кутах, що їм в цілости вдалось.
Ся наша гімназія заповідаєсь гар-
но, бо як на початок, записалось зна-
чне число учеників Українців і Жи-
дів, а се було доказом, як конечно
є потрібна гімназія в Кутах.

Перед основаннем цих гімназій-
них курсів, організатори постара-
лися о всякі дозволи і формально-

Гварда, збір на Кан. Абреу 9\$, збір
на Понте Нова 4\$500, збір. на Но-
вій Галиції 2\$700, круж. з Кан. Аб-
реу 12\$500, круж. дівчат з Сетем-
бра 5\$, круж. хлоп. з Сетембра 9\$
500, Іван Пастух 5\$, Луць Кавец-
кий 1\$ Бортко Сьвірський 5\$, Ма-
рія Сьвірска, 2\$, М. Вальбуза 2\$,
З. Цьокало 3\$, Дм. Кривий 1\$, Ів.
Ковтун 1\$, Ів. Крицкий 700, Ст.
Крицкий 2\$, Мих. Крицкий 1\$, М.
Сьвірський 1\$, Ат. Сьвірський 300,
Тацька Слобода 2\$, Ан. Вальбуза
1\$, Тек. Вальбуза 1\$, Петро Кри-
цкий 2\$, на вес. у Мариняка 8\$500,
Ів. Корчак 5\$, Н. Н. 1\$, Ст. Ціка-
вец 2\$, Мих. Кривий 14\$, дівчата
з Рійо Прето 9\$800, діти з Кан.
Абреу 10\$700, дівчата з Рійо дос
Патос 12\$.

Разом	329\$700
З попереднього	444\$000
Загальна сума	773\$700

З Бразилії.

Хвальна Редакціє!
Прошу помістити у нашій ча-
сописі „Праця“ слідуєче:

Ляцька культура в Бразилії.

У неділю в день Великодних
Свят маленька українська грома-
да в містечку Іраті, після звичаю
замовила у тутешніх оо. Капуци-
нів Службу Божу. Крім наших
громадян були присутні на Сл.
Божій також Італійці, Німці, Бра-
зиліяни і кількох ляшків з пів-
тузіна жінками. По Службі Бо-
жій була заповіджена процесія.
Оден з наших взяв крест і вий-
шов наперед. За ним слідував
хор і орхестра. Після нашого
звичаю і обряду, ми співаючи
вийшли на ліво. Тут кинулася
одна славна ляшка а за нею і
другі на чоловіка, що нїє крест, і
давай тягнути його, що сил ста-
ло, на право. По короткій супе-
речці, ми лиш з крестом, хор і
наша громада співаючи, пішли
далі з обходом. Тимчасом ляшня
стримала священика і процесією
тай почали чужинцям гасити
свічки. Італійці і Бразиліяне обу-
рились на се і не звать до чо-
го булоб прийшло, наколиб в цей
момент священик не рішився іти

Найновіші вісти.

Пишуть часописи, що Льюїд
Джорд має позістати довший час
в Женеві, щоб вирішити і закін-
чити справу Сх. Гиличичи.

Війна домова в Англії не устас.
Мимо пего, що Ірландія одержала
самостійність, але з неї невдо-
волена і тому провадить завзяту
боротьбу дальше.

В Індіях досі спокою нема.

Аліанти протестують проти за-
ключення мира Німеччини з Ро-
сією.

Навіть така держава, якою є
Польща, та і вона кричить що
Німці заключили мир з Росією.

На Україні до лиха, яке панує,
прилучились еще щурі. Пишуть,
що їх таке множество, як досі
нечувано. Совітські власти розка-
зали нищити, але нема чим.

Оголошення.

ХТО ХОТІВБИ мати календар на
рік 1922 — може його набути в
редакції „Праці“. Ціна одного при-
мірника 1\$000.

ЗЕМЛЯ НА ПРОДАЖ. На лівій S. João
є на продаж 24 акрів доброї землі, обго-
родженої. Інтересовані най зголошують-
ся до Василя Лисого — лінія Гварапуава.

ПОШУКУЄТЬСЯ СЛУЖНИЦІ до всяких до-
машних обслуг, а також молоду дівчину до
легкої роботи. Платня добра. По інформа-
ції зголошуватися в канцелярії Колекторії
Естадоальної.

ФАБРИКА КАВИ

S. JOÃO

Antonio Candido Cavalim
Iraty — С. № 21 — Parana

Панове кушці! оги хаче...
рої і смачної кави, чистої і без домішок
зайдіть до нас, а не пожалуйте. Кожний
любить добру каву, проте і радо будуть
купувати її у нас.

53)

Кривава книга

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА
УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ
1918/1919 РОКУ.

(Дальше).

Жандарми виганяють селян з плугами і возами до оброблювання польських ланів і приневолюють їх нагаляти працювати на них. Давня панщина віджила у новій формі.

Щоби не лише поодиноких Українців економічно знищити, але й ціле економічне життя Українців та всі українські кооперативи здавити, — польські власти замкнули одинокі українське Товариство «Сільський Господар» і його торговельний синдикат «Кравчий Союз Господарських Спілок у Львові», опечатали льокалі цих товариств і засеквестрували їх склади й каси з їх кількадесятьма філіями і складами по повітах з кількома тисячами господарських кружків і крамниць.

Цим способом Товариства понесли і носять мільйонні шкоди. В межичасі польські власти заосмотрюють свої економічні господарські інституції в товари, відсуваючи українські кооперативи в цілості від їх дотеперішнього обсягу діланья і спричиняючи цим насильством їх упадок. Поведення таке є очевидним порушенням і споневірянням всяких законів, особливо закона, що відноситься до заробково — господарських товариств з 9. липня 1873, на яким ці спілки (кооперативи) опираються. Крім цього заграбили польські власти красвому Союзови господарських спілок 70 вагонів соли, які в дорозі з Німеччини переходили через Краків для Союзу і його покупців. За цю арабовану сіль, яка представляла вартість поверх пів мільона корон, польські власти не лише не заплатили досі ані сотика, але веліли ще Союзови заплатити 16.000 К. титулом контів транспорту цієї соли!

Засновану у Львові на підставі красвого закона Центральну Касу рільничих спілок, для цілого населення краю, перенесли польські власти рішенням неценового Красвого Виділу й Начальника краю до Варшави, разом з основним капіталом цяти мільонів корон. Капітал цей, дотація цілого краю, себто не лише польської, але й української частини Галичини, як майно, на яке зложився податок

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
Костя Одрецького
В АНТОНІЮ РЕБОУАС — ПАРАНА.

Один з найбільших і найстарших склепів в цілм муніципійу Іраті.

Продаю товари різнородні — яких справді хто забажає — фазенда; залізо; знаряди домашні, кухонні, і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

НАПИТКИ РІЗНОРОДНІ. — СКУПОВУЮ ГЕРВУ.

На складі: кава, цукор, усі споживчі товари. Капелюхи, стрільні артикули, окраси зі золота як: брошки, перстені, ланцюжки до годяників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Konstantino Odreckyі.
Antonio Rebouças — Paraná.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС

Поручаємо наш ново-отворений склеп, в котрім мож набути всего — добре і тане.

Маємо всякі матерії, капелюхи, убраня готові, пали парасолі, як також всякого рода заліззя.

Продаємо сіль, муку, каву в зернятах і мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірковані і продається все танше як у інших торговлях.

Купуємо, герву, мід, віски, масло і прочі продукта колоніяльні.

Памятайте, що вже раз треба поняти сей великий клич: „СВІЙ ДО СВОГО!“

З глибоким поважанем

Семчишин — Опушкевич & Спілка

Українці, котрі суть на листах військових, а ради-би себе звільнити від війська повинні задалегіть виробити звільнене. Час на се виходить до 15. листопада. З тими рекрементами удавайтеся до п. В. Лопатюка Сей чоловік вже много увільнив, то і тепер увільнить. Представте свої причини, та не відкладайте. Ідіть до Українця бо нині клич: „Свій до свого з всіми потребами!“

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР
CURITYBA
Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонних слабих приймає на лічене і побут у своїй клініці. Лічить лучами «Roentgen». Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопових, та всяких інших оглядин крові в слабостях внутренних.

Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП
ВАСИЛЯ ВОИТОВИЧА
у Прудентополи

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рільничі, як також різного рода матерії, від найтанших до найдорозших: касеміри, чисто вовняні пали, готові убраня, коци, полотна, хустки, стязки, капелюхи соломяні виткати до шиття, вишивана і ручних го- біт, зимові шаалі, перфуми, перфумоване мило, скло, начине кухонне, залізо, машини до шиття, чорох, шріт, фугети, славна паєта «фаворита», шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки красві і заграничні.

На складі завжди: хміль, олій до ф. рб. свічки стеаринові, а подостатком муки найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, ржк, цукор, фарина кукурязана і мандаринові.

СКЛЕП
НИКІТИ ДОНЯКА
в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив еще в р. 1908 у великім мурованім домі враз з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кождний, хто заїде у його дім, знайде вигідну обеду, як також зможе набути у склепі усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші продукти хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольні Іраті.

В. Кун і Син.
Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці капелюшкових, куваю всякі продукта красві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho,
Guajuvira Paraná

Теодора Шнира

ПЕРША І НАЙСТАРША ТОРГОВЛЯ В АНТОНІО ОЛІНТО

посідає на складі все, що входить в т. з. Seccos e Molhados а іменно: різнородної якості полотна, фазенти і армаріньос, хустки, коци, капелюхи, касеміри, готові убраня, начиня кухонні, рільничі знаряди, вслякі обува так для мушин як для жіщин, різні річі з римарських і ковальських виробів. Має також все на складі найліпшої марки, муку, каву, цукор, сіль, перець, нафту, сірники і преріжна всячина.

Ріжні напитки, почавши від таной, але міцної мов оковита, горівки, а скінчивши на дорогих винах. — Купую все і продаю все. — Ціни як найдешевші. Українці з А. Олінто памятайте на клич: „Свій до свого!“ Тому не оминайте свого котрий не раз з Вами ділив добре і зле і не в однім помагав.

Федір Шнайдер

— в Портон —

подає до відома пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІУ

купує насіне лену і конопель, як також прядиво льняне і конопельне. Одно кільо насіня є лену платить по 400 рейсів; насіне конопель по 500 рейсів. Прядиво чисте 1 кільо 18300 і більше.

Пишіть:

Theodor Schneider
Portão

Або через посередництво Григорія Тадри — Портон.

вого закону Центральну Касу ринкових спілок, для цілого населення краю, перенесли польські влади рішенням неомовного Краєвого Виділу й Начальника краю до Варшави, разом з основним капіталом п'яти мільйонів корон. Капітал цей, дотація цілого краю, себто не лише польської, але й української частини Галичини, як майно, на яке зложилися податки всіх жителів Галичини, отже і Українців. Українським кооперативам заявлено, що як хочуть, можуть зголоситися у Варшаві (!) в члені цієї каси, або висунути але мусять сейчас звернути всі кредити.

IV. Переслідування української Церкви.

Знаючи, що гр. кат. обряд і церков е для українського народу заборолом проти латинізації і проти винародовлення, намагаються Поляки знищити українську (греко-католицьку) церков і підірвати її вплив на народ. До цієї цілі вживають всіляких можливих способів. І так:

(Далі буде)

Позір України оселі Прудентопільської!

Заким маєте гадку іти в процес, або до суду то вступіть, та порадьтеся п. В. Лопатюка, Великі записи, розписи, реєстрента, щоб они були добрі, мусять бути добре зроблені. Зробити може найлучше, лиш свій чоловік. Тому ідіть, предложіть своєю українською мовою, а п. Василь Лопатюк залагодить добре, і тай тано.

Dr. ROMULO CARDILLO

Clinica medica e cirurgica

Лічить недуги мушин і женщин так внутрішні як і зовнішні. Приймає недужих від 8—11 год. рано і від 2—5 по полудни.

Мешкає при улиці Dr. Vicente Machado.

НАЙЛУЧШЕ ПИВО
ВИРОБЛЯЄ
Cervejaria
„Cruzeiro“

Подаєсь до відома, що купуєсь також ячмінь.
Curitiba — Paraná c. p. 180

не шито, машини до шиття, порох, шріт, фугети, славна паста «фаворита», шнурівки, книжки, та прибори швейні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завсїгди: хміль, олій до ф. рб. свїчки стеаринові, а недостатком мукки найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, рлж, цукор, фарина кукурузяна і мандькова, фасоля, кава палена і зернятими, чай з Індій.

Скуповую на більшу скалю герву і инші продукта кольонійні.

Wasilio Waitovycz

Prudentopolis Paraná

BEVAM AS CERVEJAS
da

ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELEPHONE
454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитана, Гамбург, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більц, Вода Столова, Женжібре; ГАЗОВИ: з Цитрини, Абакаші, Малин, Помаранч, Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насїне ячменю за контрактом і продаємо вибиране насїне ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. М. Козловського.

Купую герву-мате і инші продукти хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольїї Іраті.

Theodor Schneider

Portão

Або через посередництво Григорія Тадри — Портон.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого склепу, який є завсїгди заосмотрений в ріжнородні фазенди, Seccos e Molhados, залізя, начинє кухонне і прочі зваряди рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і инші продукта кольоніальні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH

Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Paraná

Одинока українська фабрика цукорків ІВАНА КУТНОГО

CURITYBA — MARTINS AFFONSO № 6.

Виробляє ріжнородні цукорки ріжного смаку і зовнішної форми.

Досі у Парані не було української фабрики цукорків а коли она існує від двох місяців спішіть з замовленнями. По цукорки пішіть і голосіть ся до ІВАНА КУТНОГО в Куритибі.

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ,
ІВАНА КУЧМИ

Маємо на складі ріжнородні товари, як: фазенда, армариньо — начинє, кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживчі.

Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завсїгди лиш своїх!

CASA „DNISTER“

de João Kutchma

Rua Vidisconde e Nacar — União da Victoria — Paraná.